

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фармакології та медичної рецептури

Навчальний рік 2023-2024

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«МЕДИЧНЕ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНЕ ТОВАРОЗНАВСТВО»

Нормативний чи вибірковий освітній компонент   Нормативний

Форма здобуття освіти   Заочна

Галузь знань   22 «Охорона здоров'я

Спеціальність   «223 Медсестринство»

ОПП «Сестринська справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс   IV

Силабус освітнього компоненту
розглянуто на засіданні кафедри
фармакології та медичної рецептури

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної
підготовки

Протокол від
«28» серпня 2023 року № 1

Протокол від
— 31 | серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри

Голова

проф. Ермоленко Т.І.
(прізвище та ініціали)

проф. Вовк О.Ю.
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Єрмоленко Тамара Іванівна – завідувач кафедри фармакології та медичної рецептури, д. фарм. н., професор.
2. Дорошенко Оксана Миколаївна – асистент кафедри фармакології та медичної рецептури.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1. Трутаєва Людмила Миколаївна, PhD, асистент кафедри, +380503590605, e-mail lm.trutaieva@knu.edu.ua

Посилання на профайли викладача

<https://orcid.org/0000-0003-0164-373X>

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57226670080>

2. Чорна Наталя Степанівна, асистент кафедри, к. фарм. н., +380951855620, e-mail ns.chorna@knu.edu.ua

Посилання на профайли викладача

<https://orcid.org/0000-0002-0071-6047>

https://scholar.google.com.ua/citations?user=h_nSiYAAAAAJ&hl=ru

<http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0680805>

3. Дорошенко Оксана Миколаївна, асистент кафедри, +380950245290, e-mail om.doroshenko@knu.edu.ua

Посилання на профайли викладача

<https://orcid.org/0000-0002-6771-0942>

https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=lssw_T0AAAAJ

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Медичне та фармацевтичне товаровознавство» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Сестринська справа» та Стандарту вищої освіти України, перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 —Охорона здоров'я», спеціальності 223 «Медсестринство».

Опис освітнього компонента. Згідно з навчальним планом вивчення медичного та фармацевтичного товаровознавства здійснюється на 1 курсі.

Згідно з затвердженим навчальним планом здобувачів освіти бакалаврів заплановано - 90 годин (3 кредита), з них 2 години лекцій, 10 години практичних занять і 78 годин самостійної роботи.

Медичне та фармацевтичне товаровознавство є освітнім компонентом, який готує спеціалістів до виконання професійних товаровознавчих функцій, пов'язаних із забезпеченням лікувально-профілактичних установ фармацевтичними товарами і

виробами медичної техніки, а також навчання медичних сестер навичкам поводження з інструментами, приладами та обладнанням медичного призначення. Практика показує, що медична сестра відчуває труднощі в роботі через незнання матеріалознавства і питань впливу на товари медичного призначення температури, вологості, різних газів та повітря, світлового випромінювання, мікроорганізмів, а також полімерів та інших матеріалів, які використовуються для виготовлення тари, закупорювальних засобів та пакувальних матеріалів.

Медичне та фармацевтичне товарознавство повинно розв'язувати два основних завдання: дати необхідний об'єм знань про загальні положення товарознавства як науки і звести в струнку систему та доповнити знання з виняткових товарознавчих питань, які студент отримує при вивченні інших освітніх компонентів. У цьому випадку відомості про товарознавчі операції, їх цілі, завдання, рівні розв'язки цих завдань та очікуваний ефект будуть не фрагментарними та розрізненими, а єдиним логічним цілим, побудованим на діючій законодавчій основі.

Здобувачі освіти повинні вивчати принципи класифікації, кодування продукції, стандартизації, закономірність формування асортименту товарів та його структуру, фактори, які обумовлюють якість товарів, методи товарознавчого аналізу, маркування, пакування та умови, яких треба дотримуватись при їх транспортуванні та зберіганні.

Медичне та фармацевтичне товарознавство - освітній компонент, який вивчає споживчі властивості фармацевтичних і медичних товарів, їх асортимент, класифікацію і кодування, товарознавчі операції, пов'язані з факторами, які впливають на якість товарів, організацію їх зберігання та ін.

Асортимент товарів медичного призначення є дуже великим та різноманітним. До фармацевтичних товарів відносяться лікарські засоби, готові лікарські форми, закупорювальні засоби та пакувальні матеріали, споживча та транспортна тара, перев'язувальні матеріали, гумові вироби та предмети догляду за хворими, медичні гази, хімічні реактиви, дезінфекційні і дезінсекційні засоби, мінеральні столові та лікувальні води та ін.

До медичних товарів відносяться матеріали та вироби медичної техніки (інструменти, прилади, апарати та обладнання).

Якість товарів і питання, які пов'язані з її визначенням, складають основний зміст курсу фармацевтичного і медичного товарознавства.

Фармацевтичне і медичне товарознавство надає здобувачам освіти знання, необхідні для виконання професійних товарознавчих функцій: прийом товарів, оцінка їх якості, створення необхідних умов зберігання та ін.

Предметом вивчення є лікарські засоби та вироби медичного призначення як товар, тобто продукт праці, вироблений для обміну шляхом купівлі - продажу з метою задоволення потреб споживача.

Міждисциплінарні зв'язки:

Освітній компонент «Медичне та фармацевтичне товарознавство» базується на основі матеріалознавства та технології виробництва, метрології, математики і математичної статистики, мікробіології, фармакології.

Пререквізити. Вивчення передбачає попереднє засвоєння кредитів з освітнього компоненту фармакологія та медична рецептура.

Постреквізити. Основні положення мають застосовуватися при вивченні фахових освітніх компонентів.

Посилання на сторінку освітнього компонента «Медичне та фармацевтичне товарознавство» в MOODLE

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=3094>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1. Метою освітнього компонента «Медичне та фармацевтичне товарознавство» є навчання здобувачів освіти теоретичним основам і практичним умінням та навичкам для покращення якості підготовки фахівців для різних областей медицини, фармації та виробничих підприємств фармацевтичної промисловості.

1.2. Основними завданнями вивчення медичного та фармацевтичного товарознавства є

- забезпечення оволодіння здобувачами освіти основ матеріалознавства, вивчення тари, пакування, маркування та транспортування медичних товарів, методів стерилізації, на основі сучасних досягнень у галузі медицини і фармації;
- вивчення нормативно-технічної документації на медичні товари та лікарські препарати;
- вивчення асортименту медичних та фармацевтичних товарів, їх руху від постачальника до споживача та документації, яка їх супроводжує;
- вивчення умов зберігання медичних та фармацевтичних товарів за їх фізико-хімічними властивостями, фармакологічною дією, лікарською формою та агрегатним станом.

1.3 . Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент.

1.3.1. Вивчення медичного та фармацевтичного товарознавства забезпечує опанування здобувачами освіти **компетентностей**:

- **інтегральна:** бакалавр медсестринства здатний розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медсестринства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- **загальні:**

1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство

та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

- **спеціальні (фахові, предметні):**

1. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці.

2. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.

3. Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.

4. Застосування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності (інтимності), конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

5. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.

6. Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

7. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта.

8. Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини.

16. Здатність організовувати та управляти відповідним структурним підрозділом (лідерство та менеджмент).

1.3.2. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 4. Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю.

В умовах 303 відповідно до посадових обов'язків, з метою дотримання санітарно-протиепідемічного режиму, вміти:

- проводити навчання молодшого медперсоналу з питань виконання функціональних обов'язків та охорони праці; контролювати дотримання правил техніки безпеки молодшим медичним персоналом;
- контролювати роботу молодшого медичного персоналу; контролювати виконання правил внутрішнього розпорядку персоналом та пацієнтами; контролювати дотримання заходів санітарно-гігієнічного режиму в палатах та медичних кабінетах.

ПРН 5. Здійснювати медсестринське адміністрування.

В умовах 303, з метою здійснення організаційних та управлінських компетентностей, вміти:

- приймати управлінські рішення, забезпечувати їх виконання на основі застосування моделей медсестринського керівництва;
- забезпечувати виконання наказів та постанов з питань охорони здоров'я;
- освоїти функціональні обов'язки керівника медсестринських служб;
- знати порядок проведення ліцензування та акредитації лікувально-профілактичних закладів, лабораторій різного профілю, тощо.

ПРН 13. Виписувати, зберігати та застосувати фармакологічні засоби .

1.3.3. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами освіти наступних **соціальних навичок (Soft skills):**

- *цілісність* – заохочувати студентів до безкорисливої праці в групах. Кожен член групи повинен нести відповідальність за конкретну роботу або результат. Після закінчення групової роботи студенти мають подумати про те, як вони сприяли роботі і чому вони заслуговують на частину остаточної оцінки;
- *спілкування* – розвивати комунікативні навички студентів в усній та письмовій формах, брати участь у групових обговореннях і представляти групу. Вони повинні вміти виступати перед аудиторією та доносити свої ідеї;
- *люб'язність* – домагатися, щоб студенти були шанобливими та ввічливими один до одного в аудиторії та під час співпраці з іншими людьми;
- *відповідальність* – виховувати у студентів почуття обов'язку перед керівником та іншими членами групи за дане йому завдання, зобов'язати пояснювати причини невиконання завдання та шляхи виправлення ситуації;
- *гнучкість* – давати студентам довгострокові, проблемні проекти, які повинні бути завершені в межах встановлених параметрів і термінів. Ці заходи стимулюватимуть їх до організації та фокусування, до вирішення виробничих проблем і самоконтролю;
- *командна робота* – заохочувати до командної роботи та співпраці через групову роботу та призначати різних студентів для спільної роботи. Підкреслювати важливість зв'язку, довіри, цілісності, відповідальності та співпраці.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень, ОПП	Характеристика освітнього компонента
		заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 223 «Медсестринство» 1 р. н.	Курс:
		-й
		Семестр
Годин для заочної форми навчання: аудиторних – 12 самостійної роботи студента - 78	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>перший (бакалаврський)</u> ОПП Сестринська справа	-й
		Лекції
		2 год.
		Практичні заняття
		10 год.
		Самостійна робота
78 год.		
Вид підсумкового контролю: залік		

2.1 Опис освітнього компонента

2.1.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Тема 1. Класифікація та кодування товарів.	1	тематична
2	Тема 2. Правила зберігання в ЛПЗ різних груп лікарських засобів і предметів медичного призначення. Облік лікарських засобів та виробів медичного призначення.	1	тематична
	Всього	2	

2.1.2 Семінарські заняття

Не передбачені програмою освітнього компонента.

2.1.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Тема 1. Нормативна документація у товарознавчому аналізі.	1	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль

			моделювання процесів і ситуацій	
2	Тема 2. Класифікація та кодування товарів.	1	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
3	Тема 3. Пакування, маркування медичних товарів. Транспортна тара.	2	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
4	Тема 4. Правила зберігання в ЛПЗ різних груп лікарських засобів і предметів медичного призначення. Облік лікарських засобів та виробів медичного призначення.	2	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
5	Тема 5. Інструменти для проколів, ін'єкцій, трансфузій.	1	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
6	Тема 6. Шовні матеріали та проколюючі голки.	1	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
7	Тема 7. Перев'язувальні матеріали. Гумові вироби та предмети догляду за хворими.	1	розповідь-пояснення, бесіда, лекція,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове

			демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	опитування; тестовий контроль
8	Тема 8. Неметалеві матеріали. Скло, кераміка та вироби з них. Методи та засоби стерилізації і дезінфекції. Залік.	1	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
	Всього	10		

2.1.4. Лабораторні заняття

Не передбачені програмою освітнього компонента.

2.1.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Тема 1. Створення анотованої фототеки для групи медичних і фармацевтичних товарів. Вивчення певної асортиментної групи медичних і фармацевтичних товарів.	10	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, реферати
2.	Тема 2. Кисень, закис азоту. Киснева, дихальна і наркозна апаратура.	10	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, реферати
3.	Тема 3. Технічні засоби для травматології.	10	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, реферати

			ситуацій	
4.	Тема 4. Обладнання та інструменти для стоматології.	10	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, реферати
5.	Тема 5. Спеціальні інструменти: нейрохірургічні.	8	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, реферати
6.	Тема 6. Спеціальні інструменти: урологічні, акушерсько-гінекологічні.	10	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, реферати
7.	Тема 7. Спеціальні інструменти: офтальмологічні та оторіноларінгологічні.	10	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, реферати
8.	Тема 8. Лікувальна апаратура.	5	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, реферати
9.	Тема 9. Технічні засоби для діагностики захворювань.	5	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування;

			відеоролики, моделювання процесів і ситуацій	тестовий контроль, реферати
	Разом	78		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ» від 21.08.2021 № 181.

Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД)

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми освітнього компонента (у т. ч. засвоєння тем, відведених на самостійну роботу здобувача освіти) здобувачеві освіти виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою:

«відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Підсумковий бал за поточну навчальну діяльність визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за табл. 2 (згідно Інструкції з оцінювання ХНМУ від 21.08.2021 № 181).

Вивчення освітнього компонента здійснюється на протязі одного семестру, формою її контролю є залік, середній бал за ПНД викладачем кафедри переводиться у 200-бальну шкалу.

Залік проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті та передбачає врахування ПНД (табл. 2, згідно Інструкції з оцінювання ХНМУ від 21.08.2021 № 181) та перевірку засвоєння усіх тем освітнього компонента. Оцінка визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122

4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Оцінка з освітнього компонента.

Оцінювання результатів вивчення медичного та фармацевтичного товарознавства проводиться безпосередньо під час заліку. Оцінка з освітнього компонента становить $\min - 120$ до $\max - 200$. Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS наведена у таблиці 3 (згідно Інструкції з оцінювання ХНМУ від 21.08.2021 № 181).

Таблиця 3

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінки "F_x" або "F" ("незадовільно") виставляються здобувачам освіти, яким не зараховано вивчення освітнього компонента, формою контролю якої є залік.

Після завершення вивчення відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувачеві освіти відповідну оцінку за шкалами (Таблиця 3) до індивідуального навчального плану та заповнюють відомості успішності здобувачів освіти.

3.2. Питання до заліку:

1. Кодування медичних і фармацевтичних товарів. Основні визначення, поняття і цілі кодування.

2. Стерилізація ультрафіолетовим і інфрачервоним випромінюваннями. Область застосування. Позитивні та негативні сторони даного методу стерилізації медичних інструментів.
3. Лікарські засоби. Визначення. Класифікація лікарських засобів по ряду ознак: фармакологічною дією, способом застосування, токсичністю, фізико-хімічними властивостями, агрегатним станом, терміном придатності.
4. Правила експлуатації і зберігання виробів санітарії і гігієни з гуми.
5. Функції упаковки готових лікарських форм.
6. Матеріалознавство. Основні поняття і визначення. Класифікація матеріалів, що використовуються у виробництві медичних і фармацевтичних товарів.
7. Закупорювальні засоби. Основне їх призначення. Класифікація закупорювальних засобів.
8. Призначення зондувальних і бужуючих інструментів. Який з відомих методів стерилізації є оптимальним для загально-хірургічних інструментів.
9. Приймання товарів медичного призначення в лікувально-профілактичній установі.
10. Вплив технологічного процесу на споживчі властивості лікарських засобів.
11. Асортимент, визначення. Види асортименту. Яка мета управління асортиментом в лікувально-профілактичному закладі.
12. Фізичні методи стерилізації. Теплова стерилізація. Переваги теплової стерилізації водяною парою під тиском в автоклавах.
13. Вимоги що пред'являються до лікарських засобів. Загальні правила зберігання. Загальні вимоги до організації зберігання лікарських засобів.
14. Маркування. Призначення експлуатаційних знаків на лікарські засоби. Приклади.
15. Кисень медичний. Кисневі балони. Зберігання, основні правила.
16. Маркування (таврування) металевих медичних інструментів. Консервація медичних виробів.
17. Методи і принципи стандартизації.
18. Урологічні, акушерсько-гінекологічні інструменти. Класифікація акушерських, гінекологічних, урологічних інструментів. Який з відомих методів стерилізації застосовується для стерилізації еластичних катетерів і бужів.
19. Перспективні напрямки створення шовних матеріалів.
20. Показники якості товарів медичного призначення.
21. Споживчі властивості полімерних ниток для виготовлення виробів медичного призначення (перев'язувальних матеріалів, шовних матеріалів, для виготовлення протезів трубчастих органів).
22. Основні призначення пакувальних матеріалів. Номенклатура пакувальних матеріалів. Класифікація пакувальних матеріалів.
23. Розширювальні та відтисняючі інструменти. Їх класифікація за функціональним призначенням.
24. Пункційно-біопсійні голки. Характеристика. Матеріал з якого виготовляються голки.
25. Тара, основні поняття і визначення. Види тари за призначенням.

26. Вплив фармацевтичних факторів на споживчі властивості лікарських засобів.
27. Фальсифікація товарів медичного призначення. Основні поняття і визначення.
28. Офтальмологічні інструменти. Класифікація офтальмологічних інструментів. Якими способами оцінюється якість ріжучих і стискаючих офтальмологічних інструментів.
29. Вимоги до упаковки шовного матеріалу.
30. Допоміжні речовини, їх вплив на споживчі властивості лікарських засобів.
31. Споживчі властивості допоміжних речовин для створення різних лікарських форм.
32. Фактори, що сприяють фальсифікації лікарських засобів.
33. Інструменти для з'єднання тканин: Голки хірургічні. Голка атравматична. Лігатурна голка.
34. Синтетичні шовні матеріали, що не розсмоктуються. Нейлон, поліамід синій, поліолефіни.
35. Основні правила зберігання перев'язувальних засобів.
36. Фактори, що зберігають споживчі властивості медичних і фармацевтичних товарів.
37. Маркувальні написи, що наносяться на транспортну тару (упаковку).
38. Інструменти та апарати для ін'єкцій, проколів, трансфузій. Троакар. Шприц. Голка ін'єкційна. Спеціальна голка. Обґрунтуйте методи стерилізації різних інструментів для проколів.
39. Шовні матеріали, що не розсмоктуються, з природної неорганічної сировини. Дріт.
40. Декоративні та унікальні властивості матеріалів, що визначають специфічну область їх використання.
41. Неметалеві матеріали у виробництві медичних виробів. Класифікація неметалічних матеріалів. Скло. Кераміка. Фарфор.
42. Яке практичне значення має контрольне число в числовому коді.
43. Оториноларингологічні інструменти. Класифікація ЛОР - інструментів: а) по пристрою; б) за призначенням.
44. Стерилізація шовного матеріалу.
45. Предмет і методи медичного і фармацевтичного товарознавства.
46. Методи захисту товарів медичного призначення від корозії, окислення, дії вологи та світла.
47. Маркування лікарських препаратів.
48. Класифікуйте прилади для дослідження зору за їх призначенням. Прилади для визначення гостроти зору. Прилади для вимірювання внутрішньоочного тиску.
49. Шовні матеріали, що не розсмоктуються. Позитивні властивості та недоліки.
50. Правила зберігання предметів з гуми: предмети догляду за хворими, предмети санітарії і гігієни.

51. Лікарські засоби, лікарські форми, лікарські препарати як товари. Визначення, класифікація лікарських засобів, виходячи з цілей товарознавчого аналізу.
52. Характеристика таких видів фальсифікації фармацевтичних товарів: асортиментна (видова), якісна, кількісна, вартісна, інформаційна.
53. Призначення перев'язувального матеріалу та перев'язувальних засобів. Основні вимоги, що пред'являються до перев'язувального матеріалу. Основні види сировини, що застосовуються при виробництві готових перев'язувальних засобів.
54. Умовно розсмоктувальні шовні матеріали.
55. Методи стерилізації.
56. Властивості і склад гуми медичного призначення. Вплив технологічного процесу отримання гуми на її споживчі властивості.
57. Види штрихових кодів, що використовуються для кодування медичних і фармацевтичних товарів.
58. Метод стерилізації перев'язувального матеріалу. Вата медична гігроскопічна. Її отримання, види, призначення.
59. Шовний матеріал. Синтетичні шовні матеріали, що розсмоктуються. Їх властивості.
60. Класифікація інструментів для наркозу.
61. Методи стерилізації.
62. Вплив діючої речовини на споживчі властивості лікарського препарату.
63. Поняття безпеки фармацевтичних товарів. Безпека споживання і екологічна безпека.
64. Інструменти для з'єднання тканин: шовний матеріал. Вимоги що пред'являються до шовного матеріалу. Класифікація. Які методи стерилізації використовуються для стерилізації шовного матеріалу.
65. Шовні матеріали з природної неорганічної сировини, що не розсмоктуються. Шовк, льон, кінський волос. Позитивні властивості та недоліки.
66. Правила зберігання отруйних, наркотичних та психотропних лікарських засобів.
67. Зберігання товарів медичного призначення з металів і сплавів.
68. Маркування. Вимоги, що пред'являються до маркування.
69. Вата компресна, її характеристика, призначення та відмінність від гігроскопічної вати. Основні показники якості вати.
70. Шовні матеріали, що розсмоктуються. Кетгут, його характеристика.
71. Затискні інструменти. Їх призначення. Класифікація затискачів кровоспинних.
72. Нормативна документація на медичні та фармацевтичні товари. Сертифікат якості, його роль в товарознавчому аналізі.
73. Правила зберігання окремих груп фармацевтичних товарів. Зберігання перев'язувальних матеріалів і готових перев'язувальних засобів.
74. Перев'язувальні матеріали. Трубочасті бинти медичні, бинти еластичні, пластирі медичні. Їх призначення.

75. Способи з'єднання нитки з голкою.
76. Органолептичні способи виявлення фальсифікованих лікарських засобів.
77. Якість медичних і фармацевтичних товарів. Види показників якості. Документи які регламентують якість медичних і фармацевтичних товарів.
78. Хімічні методи стерилізації. Стерилізація газами. Стерилізація хімічними розчинами.
79. Загальні правила зберігання вогне - і вибухонебезпечних лікарських засобів.
80. Шовний матеріал. Поверхневі властивості нитки. Маніпуляційні властивості ниток.
81. Фактори, що впливають на збереження споживчих властивостей товарів медичного призначення.
82. Товарознавчий аналіз. Основні визначення і поняття. Основні функції, цілі та завдання товарознавчого аналізу в охороні здоров'я.
83. Вимоги, що пред'являються до організації зберігання фармацевтичних товарів.
84. Марля та її види. Основні показники якості марлі.
85. Шовний матеріал. Міцність нитки.
86. Область застосування в медицині загально-хірургічних інструментів. Основні вимоги що пред'являються до загально-хірургічних інструментів.
87. Споживчі властивості полімерів, що використовуються у медицині.
88. Стерилізація медичних товарів та фармацевтичних препаратів. Загальні вимоги, що пред'являються до стерилізації. Методи стерилізації.
89. Вимоги до організації приміщень для зберігання різних видів товарів медичного призначення (вологість, температура, центральне опалення, наявність кондиціонерів, обладнання, прибирання).
90. Вимоги, що пред'являються до шовного матеріалу.
91. Способи регенерації гумових виробів.
92. Споживчі властивості полімерів, що використовуються для виготовлення лікарських препаратів (крово - і плазмозамінників).
93. Зберігання тари, закупорювальних засобів та пакувальних матеріалів.
94. Медичні інструменти. Визначення. Класифікація загально-хірургічних інструментів.
95. Шовний матеріал. Класифікація шовного матеріалу за характером складання полінитки. Позитивні властивості комбінованих ниток, їх недоліки.
96. Штрихове кодування – метод ідентифікації товару.
97. Споживчі властивості пролонгаторів дії лікарських засобів.
98. Вимоги що пред'являються до тари, закупорювальним засобам і пакувальним матеріалам.
99. Затискні інструменти. Класифікація затискних інструментів за функціональним призначенням, особливостям конструкції, ступенем стиснення.
100. Класифікація шовного матеріалу: а) здатність до біодеструкції; б) структури; в) сировини, з якої виробляється матеріал.
101. Списання товарів медичного призначення.
102. Товарознавчий аналіз. Основні етапи його проведення.

103. Вимоги, що пред'являються до приміщень де зберігаються фармацевтичні товари.
104. Види готових перев'язувальних засобів з вати і марлі. Ватно-марлеві готові перев'язувальні засоби. Правила зберігання перев'язувального матеріалу. Метод стерилізації перев'язувального матеріалу.
105. Маркування лікарських засобів, що виготовляються в аптечних закладах.
106. Вимоги що пред'являються до окулярів.
107. Товари медичного призначення. Споживчі властивості товарів медичного призначення.
108. П'явки медичні. Правила зберігання та догляду за п'явками.
109. Гумові вироби санітарії та гігієни. Старіння гуми. Ранні ознаки старіння гуми, пізні ознаки старіння гуми, реєстрація гумових виробів.
110. Маркування готових лікарських засобів.
111. Загальні вимоги, що пред'являються до упаковки готових лікарських форм.
112. Класифікація медичних і фармацевтичних товарів. Види класифікацій.
113. Радіаційний і ультразвуковий метод фізичної стерилізації.
114. Правила зберігання предметів з гуми: предмети догляду за хворими, санітарії та гігієни.
115. Оцінка якості виробів санітарії та гігієни (грілки, ємність для льоду, спринцівки, джгути, рукавички).
116. Класифікація упаковки готових лікарських форм.
117. Штрихове кодування. Значення штрихового кодування для товарознавчого аналізу.
118. Стерилізація сухим гарячим повітрям. Режими стерилізації. Позитивні і негативні сторони.
119. Зберігання лікарських засобів, які вимагають захисту від світла, вологи, температури, газів.
120. Правила стерилізації та дезінфекції виробів санітарії і гігієни з гуми.
121. Вимоги до якості готових лікарських форм: таблетки, драже, гранули, порошки, рідкі лікарські форми, очні краплі, розчини для ін'єкцій, мазі і лініменти, супозиторії, пластирі
122. Латекси та вироби з них. Види латексів. Споживчі властивості латексів.
123. Тара. Класифікація тари.
124. Зберігання пахучих, фарбуючих, летких лікарських засобів.
125. Маркування. Призначення попереджувальних знаків. Приклади.
126. Правила зберігання хімічних реакторів, дезінфікуючих засобів.

3.3. Контрольні питання

1. Якість продукції і способи її перевірки.
2. Рівні, цілі, завдання та принципи стандартизації.
3. Суб'єкти та об'єкти стандартизації.
4. Види нормативних документів.
5. Види стандартів.
6. Позначення НД.

7. НД, що встановлюють вимоги до якості лікарських засобів і лікарської рослинної сировини.
8. Структура стандартів, ТУ У, АНД. Основні і обов'язкові елементи стандарту.
9. Порядок затвердження і терміни дії НД.
10. Класифікація - визначення.
11. Цілі і завдання класифікації.
12. Рівні (ступені), за якими проводиться класифікація товарів.
13. Ієрархічний і фасетний методи класифікації.
14. Гармонізована система класифікації HS / CN (гармонізована система / комбіновані нумерації), рівні (ступені) класифікації та ознаки, за якими вони формуються.
15. Класифікатори продукції, їх значення і області використання.
16. Державний класифікатор продукції та послуг (ДКПП) - структура та класифікаційні угруповання.
17. Український класифікатор товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД) - структура та класифікаційні угруповання.
18. Анатоомо-терапевтично-хімічна система класифікації.
19. Кодування товарів як результат їх класифікації та цілі, які воно переслідує.
20. Код, його структура, алфавіт.
21. Десятковий числовий код, двійковий числовий і штриховий коди.
22. Тип товару і його десятиковий цифровий код, а також коди CPC і HS / CN по ДКПП.
23. Десяткові цифрові коди EAN-8, EAN-13 одиниць споживання.
24. Регламентовані ДСТУ 3146-95 правила побудови двійкового цифрового коду та штрихового коду десятикових кодів EAN-8 та EAN-13 одиниць споживання.
25. Десяткові цифрові коди DUN-14, DUN-16 одиниць поставки та їх структура.
26. Регламентовані ДСТУ 3147-95 правила побудови двійкового цифрового коду десятикових кодів DUN-14, DUN-16 одиниць поставки. Правила друкування штрихових кодів одиниць постачання по ITF (International Тип формування).
27. Формат КОДА DUN-14 одиниці поставки на основі коду EAN-13.
28. Формат КОДА DUN-14 одиниці поставки на основі коду EAN-8.
29. Формат КОДА DUN-16 одиниці поставки на основі коду EAN-13.
30. Формати кодів одиниць постачання на основі кодів EAN-8, EAN-13 з додатковим кодом (ДК)
31. Нормативні документи та правові акти, що регулюють вимоги до пакування та маркування медичних товарів.
32. Класифікація упаковки.
33. Основні функції упаковки.
34. Асортимент упаковок для медичних товарів.
35. Вимоги до полімерної, паперової та комбінованої тари.
36. Основні функції маркування.
37. Споживче маркування виробів медичного призначення.

38. Класифікація та асортимент транспортної тари.
39. Вимоги до транспортної тари.
40. Умови зберігання транспортної тари.
41. Нормативна документація, яка регламентує умови зберігання лікарських засобів і виробів медичного призначення.
42. Загальні вимоги до організації зберігання, приміщень і обладнанню для зберігання ЛЗ та ВМП.
43. Вимоги до приміщень зберігання вогнебезпечних та вибухонебезпечних лікарських засобів.
44. Особливості зберігання лікарських засобів в залежності від фізико-хімічних властивостей.
45. Особливості зберігання лікарської рослинної сировини.
46. Особливості зберігання дезінфікуючих засобів.
47. Умови зберігання гумових виробів.
48. Умови зберігання виробів з пластмас.
49. Умови зберігання перев'язувальних засобів.
50. Організація зберігання виробів медичної техніки
51. Призначення шовних матеріалів .
52. На які групи поділяються за класифікацією.
53. Асортимент шовних матеріалів.
54. Технічні вимоги до шовних матеріалів.
55. Упаковка та маркування шовного матеріалу.
56. Призначення голок хірургічних.
57. Асортимент хірургічних голок та їх класифікація:
  - а) за конструкцією;
  - б) за призначенням.
58. Технічні вимоги до голок хірургічних.
59. Упаковка, маркування голок хірургічних
60. Поняття про гуму, її класифікація. Компоненти гумової суміші.
61. Способи виготовлення гумових виробів.
62. Фактори, що впливають на процес старіння гуми.
63. Вимоги до якості гумових виробів і методи визначення якості.
64. Правила зберігання гумових виробів. Гарантійний термін зберігання і термін експлуатації.
65. Методи дезінфекції гумових виробів.
66. Упаковка, маркування та транспортування гумових виробів.
67. Порожні гумові вироби: грілки, міхури для льоду, кола і судна підкладні, кухлі іригаторні, кільця маткові, балони, спринцівки і міхи (види, призначення та вимоги до якості).
68. Трубчасті еластичні вироби: трубки дренажні, трубки слухові, трубки для переливання крові, трубки сполучні, вакуумні, газовідвідні, катетери й зонди (види, призначення та вимоги до якості).
69. Вироби для наркозу і штучного дихання: повітроводи, трубки інтубаційні (види, призначення та вимоги до якості).

70. Вироби з латексу: рукавички хірургічні та анатомічні, напальчники, соски дитячі (види, призначення та вимоги до якості).
71. Предмети догляду за хворими, їх види, призначення, технічні вимоги, зберігання.
72. Що таке перев'язувальний матеріал і для чого він призначений?
73. Назвіть основну сировину для отримання перев'язувального матеріалу
74. Назвіть товарні види перев'язувального матеріалу
75. Яким вимогам повинні відповідати вата, марля, лігнін?
76. Які ви знаєте готові перев'язувальні засоби?
77. Назвіть товарні види пакетів перев'язувальних
78. Які відомості повинна містити маркування ватно-марлевих
79. виробів?
80. Перерахуйте основні умови зберігання перев'язувального матеріалу і готових перев'язувальних засобів
81. Призначення інструментів і апаратів для проколів, ін'єкцій, трансфузій і відсмоктування.
82. Класифікація шприців медичних ін'єкційних багаторазового застосування та шприців ін'єкційних одноразового застосування.
83. Основні технічні вимоги, що пред'являються до шприців медичних ін'єкційних багаторазового застосування і шприців ін'єкційних одноразового застосування.
84. Умовні позначення шприців медичних ін'єкційних багаторазового застосування і шприців ін'єкційних одноразового застосування та їх місткість.
85. Асортимент і товарні види голок ін'єкційних багаторазового застосування та голок ін'єкційних одноразового застосування.
86. Матеріали, які застосовуються для виготовлення шприців медичних ін'єкційних багаторазового застосування і шприців ін'єкційних одноразового застосування, а також голок ін'єкційних багаторазового застосування та голок ін'єкційних одноразового застосування.
87. Основні технічні вимоги, що пред'являються до голок ін'єкційних багаторазового застосування і голок ін'єкційних одноразового застосування.
88. Маркування шприців медичних ін'єкційних багаторазового застосування та шприців ін'єкційних одноразового застосування,
89. Маркування голок ін'єкційних багаторазового застосування і голок ін'єкційних одноразового застосування.
90. Упаковка, зберігання і транспортування шприців медичних ін'єкційних багаторазового застосування і шприців ін'єкційних одноразового застосування, а також голок ін'єкційних багаторазового застосування та голок ін'єкційних одноразового застосування.
91. Класифікація неметалічних матеріалів.
92. Силікатні матеріали. Що таке кераміка? Вироби з кераміки.
93. Технологічний процес виготовлення керамічних виробів.
94. Скло, його склад. Марки скла та асортимент виробів з нього.
95. Технологічний процес виготовлення скляних виробів

96. Аномалії рефракції ока і їх корекція:
97. Пристрої для дослідження функцій органу зору.
98. Класифікація лінз (за технологією виготовлення, за кількістю оптичних зон, в залежності від номінального положення оптичного центру, по можливості корекції вад зору).
99. Технічні вимоги, що пред'являються до очковим лінз.
100. Упаковка та маркування лінз.
101. Види захисних і спеціалізованих очок.
102. Контактні лінзи
103. Поняття асептики.
104. Стерилізація. Значимість та зміст терміну.
105. Дезінфекція. Значимість та зміст терміну.
106. Основні види стерилізації
107. Передстерилізаційне очищення та обладнання для нього.
108. Обладнання для стерилізації.
109. Дезінфекція медичних виробів, інструментів і апаратів, закритих приміщень та обладнання для її проведення.

3.4. Індивідуальні завдання.

Не передбачені програмою освітнього компонента.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення інструктажу з відміткою у відповідному Журналі проходження інструктажів. Очікується, що кожен та кожна здобувач/-чка освіти повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Здобувачам освіти важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра фармакології та медичної рецептури підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях

проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- об'єктивне та неупереджене оцінювання знань та вмінь студентів (здобувачів вищої освіти);
- дотримання правил посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;
- здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- інформування здобувачів вищої освіти об основних критеріях виявлення плагіату та відповідальності за його використання;
- проведення заходів серед студентів із запобігання випадків плагіату.
- надання достовірної інформації про методи і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти передбачає:

- використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та правильно посилатися на них;
- дотримання правил посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми

потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Медичне та фармацевтичне товарознавство: навч. посібник для студентів бакалаврів мед. та фарм. учбов. закладів III-IV рівнів акредитації / Т.І. Єрмоленко, Г.О. Сирова, О.М. Губська, О.В. Кривошайка – Харків: ХНМУ, 2018. – 173 с.
2. Державна Фармакопея України. Вид. 2, 5 доп.- Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2021. — 424 с.
3. Основи медичного та фармацевтичного товарознавства: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. мед. та фарм. навч. закл. / О.Г. Мороз, Ж.В. Осінська, К.М. Римарчук, Л.М. Свірчевська. - К. : ВСВ —Медицина, 2018. — 68 с.

Допоміжна

1. Наказ МОЗ України № 44 від 16 березня 1993 р. Про організацію зберігання в аптечних установах різних груп лікарських засобів та виробів медичного призначення. — К., 1993. — 46 с.
2. Методичні рекомендації ведення обліку лікарських засобів та медичних виробів у закладах охорони здоров'я (затверджено Наказом МОЗ України 09.09.2014 № 635 (у редакції наказу МОЗ України від 24.06.2019 № 1428).

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Державний формуляр лікарських засобів. / Редакційна колегія: Ніженковська І.В., Шкробанець І.Д., Бабій Л.М., Боднарук Н.М. – К.:ДП «Державний експертний центр МОЗ України». 2023. – 1291 с. /Інтернет ресурс - https://moz.gov.ua/uploads/9/47271-dn_1102_16062023_dod.pdf
2. Компендіум <https://compendium.com.ua/uk/>
3. Перелік лікарських засобів згідно Національного переліку основних лікарських засобів <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2009-%D0%BF#n15>
4. Наукова бібліотека ХНМУ <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/11-na-glavnoj/956-khnmu-nadano-dostup-do-resursiv-mcgraw-hill>
5. Освітня платформа Prometheus <https://prometheus.org.ua/>
6. Linda Hall Library <https://www.lindahall.org/>